

Les paraules màgiques

Sobre les TIC i la lectura en pantalla

Cada dia,
hauríem d'escoltar una cançó,
mirar un quadre bonic,
llegir un bon poema,
pronunciar algunes paraules raonables.

J. W. Goethe

Molts dels mestres que treballem a les escoles som allò que Marc Prensky va definir com a *immigrants digitals*, és a dir, mestres que hem hagut de formar-nos en els llenguatges digitals i adaptar-nos a l'entorn i a l'ambient d'aquesta generació *.net* que viu connectada al món mitjançant les *tablets*, els ordinadors portàtils i internet.

Per sort, al nostre favor tenim uns companys mestres joves que ja formen part d'aquests *nadius digitals* i dels quals n'aprenem constantment i, també, una curiositat que ens porta a investigar, descobrir, inventar i viure aquesta allau de canvis tecnològics, sempre amb entusiasme malgrat se'ns noti "l'accent".

Com que els nostres alumnes formen part d'una cultura on es clica i es llegeix en pantalla, no ens quedar altra opció que integrar-nos en aquest univers, si volem que siguin millors lectors. El procés és irreversible i, tot i que, encara, llegeixen més de pressa i comprenen millor en paper que en pantalla i són capaços de fer més bones interpretacions i inferències, un canvi didàctic hauria de afavorir que els alumnes escrivissin millor gràcies al correu electrònic i fossin capaços de comprendre el text d'un diari electrònic, per exemple.

La clau per a que l'escola no quedi aïllada del món exterior passa per dues premisses. La primera demana als mestres que siguem uns usuaris entrenats i bons coneixedors dels programes d'edició de textos, del funcionament del correu electrònic i de la navegació per la xarxa. No cal ser programadors però sí cal dominar aquesta enorme font d'informació que es posa davant nostre i ser crítics i selectius per saber que convé en cada moment, per a cada objectiu.

La segona recorda que un programa informàtic d'edició de textos, per exemple, incorpora correctors ortogràfics, facilita la puntuació, la sintaxi, permet inserir imatges, cites, etc. però no ensenya a escriure.

El correu electrònic obre una porta increïble a la comunicació, a la lectura i a l'escriptura però el missatge s'ha d'entendre, ha de ser coherent i si pot ser ha de tenir màgia, la màgia que transmeten les paraules ben escrites.

La pràctica: Dimarts i dijous... poesia!

Poesia i internet, un matrimoni ben avingut.

Edat:	A partir de 8 anys	
Nombre d'alumnes:	Grup classe desdoblada	
Objectius:	<ul style="list-style-type: none">• Conèixer diferents maneres d'expressar-nos, de comunicar-nos.• Conèixer poemes que ens ensenyen a veure les coses amb uns altres ulls.	
Recursos	Temps:	Vint-i-quatre sessions
	Espai:	Biblioteca o aula ordinària, aula d'informàtica
	Material:	Ordinadors connectats a internet Llibres de poesia

A l'escola treballem la poesia amb ambició, conscients que la paraula poètica desescolaritza, s'allunya del discurs habitual de l'aula. Aquest és el repte perquè aquest allunyament és paradoxalment allò que li dóna validesa, allò que pot introduir nous llenguatges, nous marcs, noves maneres de fer escola. Proposem a l'alumnat un viatge col·lectiu pels camins de la poesia. L'acció ens ocupa un trimestre escolar, i ho fem de la ma de les lectures i les activitats que trobarem al web «viulapoesia»¹.

Desdoblem el grup. Així, mentre la meitat de l'alumnat està amb el mestre tutor a l'aula d'informàtica experimentant amb el web, l'altre meitat roman a l'aula amb el mestre de suport realitzant les activitats derivades que es proposen als diversos itineraris del web.

Això dos cops a la setmana, de manera que cada alumne disfruta d'una sessió a l'aula ordinària i d'una altra davant de l'ordinador.

La primera sessió es realitza a l'aula d'informàtica. Cada alumne, o parella d'alumnes, entra al web i es troba amb un grup de poemes que configuren un itinerari. S'han d'anar llegint i, en alguns casos, hi ha la possibilitat d'obrir la finestreta de l'autor que ens explica el poema. És moment de descoberta, és moment de lectura lliure i individual.

La segona sessió, a l'aula ordinària o la biblioteca, es dedica a un poema determinat, que s'ha fotocopiat i es reparteix a tothom. Amb el poema, hi ha les preguntes que cal contestar, de vegades individualment, de vegades en conversa general. Són preguntes que tenen a veure amb la comprensió, que requereix un treball de recerca o que proposen la realització d'un poema paral·lel.

El web «viulapoesia» ens facilita, aplanar i estalviar esforços a l'hora d'emprendre l'aventura poètica, en aquesta poètica que sap que poesia no implica memorització, que no cal entendre tot el que ens diuen els versos i que poden tenir parts misterioses i opaques, que de vegades no caldrà fer les activitats proposades i en canvi d'altres poemes ens suggeriran nous camins.

Jaume Centelles

¹ <http://www.viulapoesia.com/>

Paraules clau: Lectura, poesia, internet, lectura en pantalla, immigrants digitals, nadiu digitals.

Entradeta: El canvi en la manera de llegir és irreversible, la pantalla arraconarà el paper i els mestres hem de ser capaços de dominar aquesta enorme font d'informació que es posa davant nostre.